O încântare a privirii în plan artistic

On Octombrie 01, 2021

Privirea din care transpar orizonturile vaste ale artei trebuie să fie ațintită drept înainte, și abia apoi spre tine însuți.

Simt că dacă privesc îndeajuns de mult marea, voi începe să înțeleg tot mai mult arta. Impresia asta mi-o lasă valurile din întinsul orizontului, alternând printr-un calm care deschide un câmp larg al amintirii. Şi, da. Îmi vorbește deseori marea, știind că numai un artist poate să măsoare din priviri o capodoperă înainte de a o recunoaște drept "un teritoriu greu de pătruns".

Iar dacă m-aș simți teribil îndemnat să contemplu vastitatea mării, cu ale ei valuri mai mici sau mai mari, pe scara nemăsurată a timpului, poate aș reuși să înțeleg esența intimă a naturii. Or izvorul fertil din care îmi alimentez gândurile, grație libertății absolute de a înțelege o limbă a profunzimilor ispititoare, pare fermecat, zguduit, mișcat de maturitatea unei opere a naturii, pe cât de liniștită pe atât de furtunoasă, a cărei binecuvântare trece drept un reflex desăvârșit al întregului.

Deci, să privim cu noblețe marea, dar nu înainte de a înțelege valurile ei, partea de suprafață, și scoicile ei, dar mai ales partea profundă a unui întreg care nu își dezvăluie oricui identitatea (așa cum se află ea în absolut, la baza reprezentării infinitului în finit). Și dacă continui s-o privesc, încercând mai mult imaginativ să îi sondez adâncimile, este pentru că eu însumi sunt guvernat de o necesitate absolută: de a construi o artă în întregime, atât în ipostaza ei reală, cât și în cea ideală.

Leadership: Poți să pornești mecanismul artistic al afirmării de sine în planul unei creații unice, încât mesajul pe care îl evidențiezi să cuprindă ipostaza ideală a unei vaste întinderi care cuprinde spațiul dintre prim-plan și orizont?

Poate ne interesează mai degrabă ceea ce presupune privirea în exprimarea gândurilor și trăirilor pe care le experimentează artistul. Așadar, nu este necesar ca în prim planul unei picturi să se distingă făclia luminoasă a personalității artistului, ci mai degrabă trebuie să sesizăm acea expresie a trăirilor sale de moment, drept o reacție la cele văzute de el cu admirație.

Hai să spunem că un artist predică idealitatea încercând să imite ceea ce a fost deja plăsmuit, dar o face intuind în concret contextul unui întreg mișcător, în manieră iluministă, pe măsura adaosului de spirit care sălășluiește în identitatea esențială și internă a tuturor lucrurilor. La fel ca eroul romantic care cunoaște prețul umbrelei abia în clipa când ajunge s-o piardă, tot astfel artistul începe să imite modelul naturii și efectele ei abia atunci când nu mai este condiționat de actualitatea permanentei trăiri afective întru triumful spiritului manifestat în mesajul artistic.

S-o spun mai simplu. A construi artă înseamnă să determin în universul fictiv sau real poziția unei opere a naturii văzută ca simplă reflecție a identității mele, ca nemijlocită afirmare de sine. Iar dacă gândurile mele ar fi fost condiționate de ceva diferit de propria-mi profunzime, atunci marea ar fi fost o entitate individuală căreia nu-i revine o realitate iluzorie, ci o realitate tangibilă: afirmarea infinită de sine.

Pe această linie a afirmării de sine în artă, printr-o mișcare a privirii de departe către aproape, cred că s-a instalat și punctul de vedere al filozofului german F.W.J.Schelling:

"Câți n-au resimțit nobila impresie produsă de o arhitectură frumoasă, fără a se simți ispitiți să cerceteze temeiurile armoniei care i-a încântat ! Câți nu s-au lăsat înrâuriți de câte o poezie sau o operă dramatică de valoare și n-au fost mișcați de ea, fermecați, zguduiți, fără să caute vreodată să înțeleagă prin ce mijloace reușește artistul să ia în stăpânire simțirea, să le purifice sufletul, să le răscolească intimitatea adâncă – fără să se gândească să preschimbe această plăcere total pasivă, și astfel lipsită de noblețe, în desfătarea cu mult superioară produsă de contemplarea activăși de reconstrucția operei de artă cu ajutorul intelectului și a privirii care pășește cu mare băgare de seamă spre departe, doar pentru a aduce mai aproape surprinzătorul ! "

Expresia afirmării de sine în artă vine ca o confirmare a încântării pe care ți-o provoacă simțirea unei fuziuni complete cu natura, atunci când ceea ce te inspiră la creație este acel "ceva" care te face să te simți ca și cum ai trăi într-o pictură.

O încântare a privirii în plan artistic care mă face să mă simt altfel, mult mai împlinit, ca într-o pictură a cărei subiect este o întindere plină de neprevăzut, de trăiri și experiențe unice, este dată tocmai de puterea naturală și irezistibilă a arbitrarului.Tot ceea ce văd de departe sau de aproape este o expresie a gândirii mele, o modulare sincronică a propriei mele existențe, o transformare a ființei mele.

Source: https://neculaifantanaru.com/o-incantare-a-privirii-in-plan-artistic.html